

5/12

Skandinavism i miniatyr

Det förslag om inrättande av ett permanent nordiskt råd som nu framlagts verkar snarare välmående än betydelsefullt. Naturligtvis avses blott ett rent rådgivande organ, med representanter för regeringar och parlament i de anknutna länderna och med uppgift att utforma rekommendationer till de beslutande myndigheterna. Trots det oskyldiga i förslaget har Finland inte fått vara med — Ryssland har tydligen sagt nej. På norskt håll (Dagbladet)

har förslaget redan väckt bitter kritik, rimligen på grund av att dess vikt överskattas; tendens till en sådan överskattning framträder också i förre statsminister Hedtofts entusiastiska anslutning. Det är en ytterligt nedskuren skandinavism som här presenteras — samtidigt som de skandinaviska ländernas hållning i den väsentliga frågan, utrikespolitiken, ter sig alltför olika för att möjliggöra någon form av samarbete.

5/12

Överansträngd tankeverksamhet

Ett slags socialdemokratisk idédebatt har uppstått i anslutning till fil. dr Tage Lindboms bok "Efter Atlantis" (KF:s bokförlag, pris 16: 50). Varken boken eller debatten har emellertid något större intresse. Dr Lindbom är en ärlig och sympatisk man av den typ som brukar kallas sökande — kanske mindre för att de söker så ivrigt än för att de finner så litet. I ett par tidigare skrifter har han inte utan framgång behandlat en del konkreta och föga besvärliga problem. Försöket att analysera socialismen och det moderna samhället i den nu utgivna boken innebär en överansträngning. För en motståndare till socialiserings-tanken är det åtskilligt att citera i boken; dr Lindbom förklarar t. ex. demokrati och socialism oförenliga. Men det Lindbom har att säga har sagts så mycket bättre och insiktsfullare av andra, och de rimliga uttalandena är så uppblandade med tokerier att ingen kritiker av socialismen bör begagna denna skrift som tillhygge.

Vad Lindbom avskyr är aggressivitet, hets och konkurrens, och dessa ting finner han hos kapitalismen, socialismen och "idealismen". Förledd av några av Hägerströms mest underliga reflexioner tror han att det blir bra om "idealisterna" avförs från scenen och man upphör "att hata kapitalisterna och i stället föraktar och beklagar dem". Sverige kännetecknas av avspänning i det inre, men aggressiviteten vänder sig utåt — mot bolsjevism, amerikanism, norskt räkfiske osv. Västerlandets kulturtyp är

"kanske en av de mest aggressiva som någonsin funnits i mänsklighetens historia". Dessa grumligheter och galenskaper framförs utan den kraft och retorik som gör genren uthärdlig. Boken (nedgjord i Tidens senaste häfte av Kaj Björk) utmynnar i tro på något slags idyll, som inte närmare skildras, men som mildt talat verkar för fåraktig för att locka ens den mest fridsamme.

N
i
A
bort
nad
stor
jori
om
dett
nori
stör
ga
fran
brit
uttr
finn
nom
der.
les
städ
tete;
fran
lägt
tidn
vet
talet
skol
män
re ä
snitt
finn.
och
häng
hete
bete
som
kons
E
ders